

Кремль замітає сліди своїх збройових зв'язків з «ІДІЛ»

Інформаційні операції проти України Росія проводила завжди, зокрема й у ті періоди, коли глашатаї Кремля називали дві держави братніми. Країна, керівництву якої вдалося обдурити свій народ і прописати свої неосяжні спецслужби в усіх солідних установах, редакціях і університетах, виконувала за допомогою ЗМІ багато специфічних завдань. Від банальної дезінформації до витончених способів залякування, як, наприклад, стаття «Механічний мандарин» (2008), в якій змодельована військова інтервенція РФ в Україні. Класикою жанру й одночасно початком нового етапу – боротьби на знищення держави – стало особисте проведення інформаційно-психологічної операції першим кремлівським авантюристом. Йдеться про негарний виступ Путіна на саміті НАТО в Бухаресті 4 квітня 2008 року, де не лише вистачало дезінформації («з сорока п'яти мільйонів осіб за офіційним переписом лише сімнадцять мільйонів росіян»), а й були чітко оформлені офіційні територіальні претензії до України.

2015 року Росія перетворилася на відверто ворожу державу для України, а її беззмінний і непередбачуваний лідер – на головну загрозу українській державності. Саме час пригадати, що Путін поступально перетворюється на демона для всього світу. Минулого місяця Велика Британія визнала Росію загрозою вищого рівня в рамках нової стратегії національної безпеки. А начальник штабу Сухопутних військ США Марк Міллі показово зазначив, що «Росія являє більшу загрозу для США, ніж «Ісламська держава». Ось чому будь-які нові заяви й публікації щодо України слід сприймати як продовження загальної стратегії Росії на руйнування й розчленування України.

Саме такою є канва спроби представити Україну спонсором міжнародного тероризму. Цікаво, що слуги Путіна поставили Україну на третє місце – безпосередньо після ключових ворогів США і Туреччини. Російський ресурс Взгляд.ру, що обслуговує Кремль у сфері пікантних інформаційних послуг, в радянському стилі (як любить бос) виставив Україну постачальником китайських ПЗРК FN-6 до Сирії на користь «ІДІЛ». Можна, звісно, представляти аргументи, що викривають чисельні качки Путіна в російських ЗМІ. Як, наприклад, факт, що затриманий у Кувейті прибічник «ІДІЛ» ліванець Усама Хайат (Osama Mohammad Sayed Khayat), як і згадувані п'ятеро його спільників, ніколи не відвідував Україну й ніколи не пересікав її кордонів. Або те, що Держекспортконтроль України не отримував звернень і не надавав дозвільних документів на здійснення міжнародних передач, зокрема транзит через територію України переносних зенітно-ракетних комплексів китайського виробництва FN6.

Набагато важливіше інше: подібні публікації деколи з'являються не лише щоб очорнити призначеного Кремлем «ворога», а й щоб приховати свої темні справи. А тут говорити є про що. Є неспростовні факти, що саме ПЗРК користувалися

популярністю в «ІДІЛ» і активно «реекспортувалися» під час бойових дій з окупованих проросійськими бойовиками територій Донбасу й анексованого Криму. Щоправда, йдеться переважно про комплекси радянського виробництва – Москві було важливо підживлювати непримиренних ворогів тих, хто наступає на її інтереси в різних точках планети. У цьому контексті варто звернути увагу на примітний сюжет відомого тележурналіста Андрія Цаплієнка (6 грудня 2015 року), в якому офіцер ФСБ заявив про причетність Росії до заворушень у Лондоні, терактів у Парижі й зв'язків з «Ісламською державою». Ця стратегія повністю відповідає кегебешному стилю Путіна – в найбридкішому виконанні він набув терміну «путінізм».

Для створення демонічних образів, хоч Туреччині, хоч Україні, хоч ще якоїсь держави, агенти Кремля витрачають гігантські суми з бюджету РФ. За оцінками фахівців у російському бюджеті передбачені щорічні витрати на пропаганду в розмірі близько 1,4 млрд доларів на рік. Ці гроші йдуть на фінансування інформаційних ресурсів, спрямованих як на внутрішню, так і на зовнішню аудиторію. Це ресурси, що використовуються на підкуп іноземних журналістів і відомих політиків. Адже абсолютно очевидно, що ганебна заява колишнього президента Франції Ніколя Саркозі одразу після терактів у Парижі (з палким закликком до тісніших відносин з Росією і формування коаліції, «що включала б росіян») стала результатом безумовної домовленості з Кремлем.

Звісно, що цілеспрямовані антиукраїнські кампанії в інформаційній сфері завжди залишаються у фокусі уваги Москви. До речі, нерідко Кремль прагне одним махом виконати одразу кілька завдань. Варто звернути увагу, що зусилля дуже часто пов'язані з ринком озброєнь. Не в останню чергу завдяки системній роботі російських спецслужб і ЗМІ Ірак переорієнтовувався на замовлення Білокам'яної, залишивши колишні ідеї закупівель в Україні. Якраз новим переділам ринку присвячені нещодавні «хорові пісні» про плани постачань з України через Катар зенітно-ракетного комплексу «Печора-2Д» (проекту модернізації комплексу радянського виробництва С-125. Практично одночасно наприкінці листопада цього року з'явилися статті однакового змісту на цю тему (як то «Катар і Україна постачають «ІДІЛ» ЗРК «Печора-2Д»)).

Варто зауважити, що статті з'являються на різних ресурсах англійською, арабською, іспанською, португальською, французькою й іншими мовами – це свідчення розмаху путінської агентурної мережі, що загрожує далеко не лише Україні. Одна зі статей закінчується симптоматичною сентенцією: «Зважаючи на те, що комплекс «Печора-2Д» здатен уражати літаки на висотах до 21 км, розслідування авіакатастрофи літака А321 може отримати несподіваний поворот...». У зв'язку з цим абсолютно не можна виключати, що РФ готувала провокацію зі знищення літака ВПС РФ на території Сирії з використанням ЗРК/ПЗРК, який дійсно був на озброєнні ЗС України й був захоплений РФ у Криму або в Донбасі. Мета –

звинувачення України в підтримці тероризму, здійсненні терористичного акту і як наслідок – блокування міжнародних процесуальних дій світової спільноти щодо розслідування катастрофи рейсу МН-17 і блокування звинувачення РФ у тероризмі.

...Але Туреччина випередила РФ, викликавши вогонь інформаційної артилерії на себе. І, до речі, викликавши справжній шок у Кремлі, що отримав добрячий ляпас. Ця подія, здається, унеможливила створення горезвісної коаліції, про яку мріяв Путін. А в самій політиці й заявах Путіна дедалі більше можна знайти ірраціонального й нелогічного, що не лише лякає здатних мислити, а й демонструє невиліковні метастази нинішнього політичного курсу Кремля. А постачаючи зброю бойовикам «ІДІЛ» із території й з використанням інфраструктури тимчасово окупованого Криму, Росія вже підставила саму себе. Відверте використання для цього кораблів ЧФ РФ, допоміжного флоту ВМФ РФ та й кораблів іноземних держав, які, порушуючи санкції проти РФ, здійснювали заходи в порти Криму, вже спричинило «закриття» Босфору для військових кораблів. Росія дедалі більше ризикує перетворитися на країну-ізгоя, ізольовану від усього цивілізованого світу. І чимало аналітиків схильні вбачати в роздаванні направо й наліво звинувачувальних статей ні що інше як агонію самої кремлівської пропаганди.

Завершуючи тему інформаційних інсинуацій Москви, варто не упустити ще дві цікаві ознаки. Перша пояснює причину пильної уваги Кремля до військово-технічної співпраці, ринку зброї й іміджу України як впливового міжнародного збройового гравця. Проблема для РФ набагато глибша, оскільки на сучасному етапі вона все більше скочується в зону технологічної відсталості. Тоді як Україна поступально налагоджує ВТЗ із Заходом, зокрема й організацію імпортозаміщення російських комплектуючих, сама Росія вже має технологічний дефіцит, блокаду постачань високоточних верстатів і агрегатів для військової техніки. У цьому теж слід шукати коріння істерії й спроб дискредитувати Київ в очах західних партнерів, адже навіть свої традиційні ринки – китайський і індійський – Москва може наполовину втратити внаслідок кооперації України й Заходу.

Нарешті, ще один, дуже хитромудрий штрих згубної російської риторики. А саме послання президента Путіна до Федеральних зборів на початку грудня якось дивно не містило ані слова про Україну. Можливо, господар Кремля промовчав унаслідок виконаних планів дестабілізації України. Але не виключено, що проблема в іншому: Путін відверто зав'язнув у створеній ним же орді ворогів, проявив себе небезпечним і шкідливим для всього світу індивідом, а його увага, енергія й завдання дедалі більше розсіюються. Аналіз свідчить, що Кремль переживає найскладніший період з часів появи в ньому Путіна. І якщо Україна вже припиняє бути для нього потужним подразником, то чи не свідчення це безпрецедентного ослаблення одержимого владою демона?!

Валентин БАДРАК,
керівник Центру досліджень армії, конверсії і роззброєння